

DECYZJA RADY

z dnia 18 lutego 2008 r.

w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim zawartym z Bośnią i Hercegowiną oraz uchylająca decyzję 2006/55/WE

(2008/211/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

- (4) W komunikacie Komisji pt. „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania w okresie 2006–2007” zapisano, że układy o partnerstwie zostaną poddane przeglądowi pod koniec 2007 r.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

- (5) W dniu 17 lipca 2006 r. Rada przyjęła rozporządzenie (WE) nr 1085/2006⁽³⁾ ustanawiające instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA), aktualizujące ramy prawne pomocy finansowej dla krajów znajdujących się w okresie przedakcesyjnym.

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 533/2004 z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia partnerstwa w ramach procesu stabilizacyjnego i stowarzyszeniowego⁽¹⁾, ze zmianami, w szczególności jego art. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

- (6) Właściwe jest zatem przyjęcie zmienionego partnerstwa europejskiego, uaktualniającego obecne partnerstwo, w celu określenia nowych priorytetów dalszych prac, na podstawie ustaleń zawartych w sprawozdaniu z 2007 r. z postępów Bośni i Hercegowiny w przygotowaniach do dalszej integracji z Unią Europejską.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rada Europejska obradująca w Salonikach w dniach 19 i 20 czerwca 2003 r. zatwierdziła wprowadzenie partnerstw europejskich jako środka urzeczywistnienia perspektywy europejskiej krajów Bałkanów Zachodnich.

- (7) Aby przygotować się do dalszej integracji z Unią Europejską, właściwe organy w Bośni i Hercegowinie powinny opracować plan określający harmonogram oraz konkretne środki, jakie zamierzają podjąć, aby zrealizować cele priorytetowe niniejszego partnerstwa europejskiego.

- (2) Rozporządzenie (WE) nr 533/2004 stanowi, że Rada podejmuje decyzje w sprawie zasad, priorytetów oraz warunków, które mają być zawarte w partnerstwie, jak również wszelkich dalszych dostosowań. Rozporządzenie to stanowi również, że kontrolę postępów w osiąganiu celów określonych w partnerstwie europejskim zapewnia się w oparciu o mechanizmy ustanowione w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia, zwłaszcza poprzez roczne sprawozdania z postępów.

- (8) Należy zatem uchylić decyzję 2006/55/WE,

- (3) W dniu 30 stycznia 2006 r. Rada przyjęła drugie partnerstwo europejskie z Bośnią i Hercegowiną⁽²⁾.

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

⁽¹⁾ Dz.U. L 86 z 24.3.2004, s. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 269/2006 (Dz.U. L 47 z 17.2.2006, s. 7).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2006/55/WE z dnia 30 stycznia 2006 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Bośnią i Hercegowiną oraz uchylająca decyzję 2004/515/WE (Dz.U. L 35 z 7.2.2006, s. 19).

Zasady, priorytety i warunki zawarte w partnerstwie europejskim z Bośnią i Hercegowiną określone są w załączniku.

⁽³⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 82.

Artykuł 2

Realizacja partnerstwa europejskiego monitorowana jest za pomocą mechanizmów ustanowionych w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia, w szczególności przedstawianych przez Komisję rocznych sprawozdań z postępów.

Artykuł 3

Uchyła się decyzję 2006/55/WE.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja staje się skuteczna trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 lutego 2008 r.

W imieniu Rady

D. RUPEL

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

PARTNERSTWO EUROPEJSKIE – BOŚNIA I HERCEGOWINA – 2007 R.

1. WSTĘP

Rada Europejska zatwierdziła wprowadzenie partnerstwa europejskiego jako środka urzeczywistniania perspektywy europejskiej krajów Bałkanów Zachodnich. Zmienione partnerstwo będące przedmiotem wniosku stanowi uaktualnienie wersji drugiej, dokonane na podstawie ustaleń zawartych w sprawozdaniu Komisji z postępów Bośni i Hercegowiny z 2007 r. Zawiera ono nowe i niezrealizowane dotąd cele priorytetowe, w odniesieniu do których konieczne jest podjęcie działań. Nowe cele priorytetowe dostosowane są do konkretnych potrzeb kraju oraz do stanu przygotowań i w razie konieczności będą uaktualniane. Oczekuje się, że Bośnia i Hercegowina opracuje plan obejmujący harmonogram i konkretne środki, za pomocą których zamierza osiągnąć cele priorytetowe zawarte w partnerstwie europejskim. Partnerstwo ustanawia także wytyczne w sprawie pomocy finansowej na rzecz tego państwa.

2. ZASADY

Proces stabilizacji i stowarzyszenia nadal stanowi ramy europejskiej orientacji polityki krajów Bałkanów Zachodnich, aż do ich przyszłej akcesji. Priorytety określone dla Bośni i Hercegowiny są powiązane z jej możliwościami spełnienia kryteriów ustalonych przez Radę Europejską w Kopenhadze w 1993 r. oraz z warunkami ustalonymi w procesie stabilizacji i stowarzyszenia, w szczególności z warunkami określonymi przez Radę w jej konkluzjach z dnia 29 kwietnia 1997 r. i 21–22 czerwca 1999 r., a także z deklaracją końcową ze szczytu w Zagrzebiu z dnia 24 listopada 2000 r. oraz agendą z Salonik.

3. PRIORYTETY

Priorytety wymienione w niniejszym partnerstwie europejskim wybrano na podstawie założenia, że realistyczne jest oczekiwanie od Bośni i Hercegowiny ich pełnej realizacji lub osiągnięcia znaczących postępów w ich realizacji w ciągu najbliższych kilku lat. Wprowadza się rozróżnienie między priorytetami krótkoterminowymi, których realizacji oczekuje się w okresie od roku do dwóch lat, oraz priorytetami średnioterminowymi, których realizacji oczekuje się w ciągu trzech do czterech lat. Priorytety te dotyczą zarówno ustawodawstwa, jak i jego wprowadzania w życie.

Ze względu na konieczność ustalenia celów priorytetowych należy zaznaczyć, że przed Bośnią i Hercegowiną stoją również inne zadania, które mogą stać się celami priorytetowymi w późniejszych wersjach partnerstwa, przy uwzględnieniu przyszłych postępów poczynionych przez Bośnię i Hercegowinę.

Wśród priorytetów krótkoterminowych wyróżniono kilka celów nadrzędnych, które przedstawiono łącznie na początku listy. Kolejność, w jakiej wymieniono priorytety nadrzędne, nie odzwierciedla hierarchii ich ważności.

3.1. PRIORYTETY KRÓTKOTERMINOWE

Nadrzędne cele priorytetowe

- Przyjęcie odpowiednich przepisów umożliwiających reformę policji na poziomie kraju i jego części składowych zgodnie z trzema zasadami UE oraz rozpoczęcie tej reformy.
- Pełna współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (MTKJ), w tym aktywny udział w zatrzymywaniu wszystkich znajdujących się na wolności osób oskarżonych przez MTKJ.
- Przyjęcie na poziomie Federacji Bośni i Hercegowiny niezbędnego prawodawstwa dotyczącego nadawania publicznego; rozpoczęcie reformy sektora nadawania publicznego.
- Wdrożenie strategii reformy administracji publicznej z 2006 r. i zapewnienie ministerstwom i instytucjom szczebla krajowego odpowiedniego finansowania, możliwości funkcjonowania oraz właściwego wyposażenia, zwłaszcza pod względem pomieszczeń i personelu.
- Zwiększenie zdolności administracyjnych w ramach przygotowań do realizacji zobowiązań wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz umowy przejściowej.
- Kontynuowanie starań na rzecz pojednania obywateli krajów tego regionu i nasilenie wysiłków w celu znalezienia ostatecznego rozwiązania otwartych kwestii w stosunkach dwustronnych, zwłaszcza sporów granicznych.
- Znaczące postępy w tworzeniu w Bośni i Hercegowinie jednolitego obszaru gospodarczego stanowiącego podstawę swobodnego przepływu towarów, kapitału, usług i osób.

- Likwidowanie barier strukturalnych utrudniających funkcjonowanie rynku pracy, w szczególności związanych z opodatkowaniem pracy, poziomem transferów socjalnych oraz systemem ustalania płac w celu zwiększenia udziału obywateli w rynku pracy oraz wskaźników zatrudnienia.
- Podjęcie działań w celu podniesienia funkcjonalności i trwałości struktur instytucjonalnych oraz większego poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, w razie konieczności także poprzez uzgadnianie i przyjmowanie poprawek do konstytucji Bośni i Hercegowiny.

Kryteria polityczne

Demokracja i praworządność

Konstytucja/Ład administracyjno-regulacyjny

- Podjęcie dalszych kroków w celu zapewnienia zgromadzeniu parlamentarnemu Bośni i Hercegowiny odpowiedniego zaplecza technicznego i personelu.
- Koordynowanie w sposób usystematyzowany i zinstytucjonalizowany działań na szczeblu kraju i na szczeblu jego części składowych, poprzez ustanowienie na poziomie politycznym, legislacyjnym i technicznym skutecznych procedur koordynacji na linii państwo – jego części składowe.
- Podjęcie odpowiednich działań następczych w odpowiedzi na wnioski sprawozdań najwyższych organów kontroli Bośni i Hercegowiny oraz podjęcie odpowiednich kroków przeciwko osobom odpowiedzialnym za nieprawidłowości.

Parlament/Wybory

- Zmiana ordynacji wyborczej w odniesieniu do członków prezydium Bośni i Hercegowiny oraz przedstawicieli w Izbie Narodów w celu zapewnienia pełnej zgodności z Europejską konwencją praw człowieka oraz ze zobowiązaniami wynikającymi z przystąpienia do Rady Europy.

Administracja publiczna

- Zapewnienie Urzędowi Koordynatora Administracji Publicznej zasobów ludzkich i zaplecza technicznego niezbędnych do sprawowania jego funkcji.
- Dalsze usprawnianie procedur naboru, którego podstawę stanowią obiektywne kryteria merytoryczne, co ma zapewnić zachowanie przejrzystości i szybkie zatrudnianie odpowiednio wykwalifikowanych urzędników służby cywilnej.
- Harmonizacja przepisów dotyczących służby cywilnej w celu stworzenia odpowiedzialnej, skutecznej służby cywilnej w oparciu o kryteria rozwoju kariery zawodowej.
- Zakończenie procesu łączenia biura krajowego rzecznika praw obywatelskich z biurami rzeczników działających na szczeblu części składowych Bośni i Hercegowiny oraz wyposażenie krajowego biura w odpowiednie zasoby umożliwiające właściwe funkcjonowanie.

System sądownictwa

- Wzmocnienie niezależności i odpowiedzialności systemu sądownictwa oraz podniesienie jego skuteczności, w tym poprzez zmniejszenie liczby zaległych spraw sądowych.
- Przyjęcie i rozpoczęcie realizacji strategii rozwoju sektora sądownictwa.
- Zapewnienie odpowiednich szkoleń pracowników sądownictwa, w szczególności w zakresie prawodawstwa w dziedzinie praw człowieka oraz kwestii związanych z wdrażaniem układu o stabilizacji i stowarzyszeniu.

Polityka zwalczania korupcji

- Przyjęcie i realizacja szczegółowego planu działania w zakresie zwalczania korupcji na podstawie krajowej strategii zwalczania korupcji.
- Wdrożenie zaleceń opracowanych przez Grupę Państw przeciwko Korupcji (GRECO) oraz realizacja zobowiązań wynikających z międzynarodowych konwencji o zwalczaniu korupcji.
- Aktywne ściganie korupcji i przyjęcie zasady „zero tolerancji” wobec korupcji.
- Odpowiednie wdrożenie ustawy o konflikcie interesów.

Prawa człowieka i ochrona mniejszości

- Wykreślenie z konstytucji Republiki Serbskiej zapisu dotyczącego kary śmierci.
- Poprawa stanu wdrożenia konwencji międzynarodowych ratyfikowanych przez Bośnię i Hercegowinę, w tym stopnia spełnienia wymogów związanych ze sprawozdawczością.
- Poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości.
- Zwiększenie ochrony praw kobiet i dzieci.
- Osiągnięcie porozumienia co do kompleksowej reformy systemu więziennictwa i budowa zakładu karnego pozostającego w gestii władz krajowych.
- Dalsze doskonalenie ram prawnych dotyczących mniejszości w celu pełnego dostosowania ich do wymogów określonych w Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych oraz zapewnienie ich wdrożenia na terytorium całej Bośni i Hercegowiny.
- Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania krajowej Rady Mniejszości Narodowych i jednostek spełniających podobne zadania na poziomie części składowych Bośni i Hercegowiny.
- Opracowanie i wdrożenie wszystkich sektorowych planów działania w ramach krajowej strategii na rzecz Romów, które będą częścią kompleksowej strategii zmniejszania ubóstwa i zwiększania integracji społecznej.
- Kontynuowanie procesu deinstytucjonalizacji, zapewnienie usług i pomocy na szczeblu społeczności lokalnych osobom niesamodzielnym, w tym także w dziedzinie zdrowia psychicznego.

Kwestie regionalne i zobowiązania międzynarodowe

- Działania na rzecz zacieśniania współpracy regionalnej, pojednania oraz utrzymywania dobrych stosunków sąsiedzkich, między innymi poprzez wspieranie procesu przechodzenia z etapu paktu stabilizacji do współpracy, za którą w większym stopniu odpowiedzialność przejmują regiony, oraz skuteczne wdrażanie postanowień Środkowoeuropejskiej umowy o wolnym handlu (CEFTA).
- Zacieśnianie współpracy z państwami sąsiadującymi, szczególnie w zakresie współpracy transgranicznej, zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz nielegalnego handlu i przemytu, współpracy w dziedzinie sądownictwa i zarządzania granicami.
- Działania na rzecz rozwiązywania nadal nierozstrzygniętych kwestii dotyczących granic z państwami sąsiadującymi.
- Zapewnienie odpowiednich środków na rzecz Funduszu na rzecz Powrotu Uchodźców oraz zadbanie o osiągnięcie przez ten fundusz pełnej zdolności do działania; przyczynianie się do pełnej realizacji deklaracji z Sarajewa; zakończenie procesu powrotu uchodźców oraz osiągnięcie znacznych postępów w ich integracji gospodarczej i społecznej.

Kryteria gospodarcze

- Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej poprzez prowadzenie zrównoważonej polityki finansów publicznych, za pomocą ostrożnościowych instrumentów, w celu utrzymania stabilności finansowej w świetle szybkich zmian w zakresie pośrednictwa finansowego.
- Przyspieszenie tempa procesu prywatyzacji, którego celem jest przeniesienie do sektora prywatnego 5–10 % kapitału należącego obecnie do sektora publicznego, przy czym Federacja powinna zmierzać do osiągnięcia górnej granicy tego przedziału.
- Opracowanie mechanizmów nadzoru nad finansami publicznymi, opartych na zasadach fiskalnych, oraz zacieśnianie współpracy instytucjonalnej, wspierającej dyscyplinę finansów publicznych w obrębie części składowych kraju, jak również w ich stosunkach z instytucjami szczebla krajowego; stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju współpracy instytucjonalnej w ramach właściwie funkcjonującej Krajowej Rady Fiskalnej.
- Zakończenie procesu rozliczania roszczeń krajowych, w ramach dostępnych w budżecie środków, oraz doprowadzenie do trwałej tendencji spadkowej zadłużenia publicznego.
- Poprawa ładu korporacyjnego poprzez osiągnięcie znacznych postępów w zakresie restrukturyzacji i likwidacji przynoszących straty przedsiębiorstw publicznych.

- Stworzenie sądom handlowym odpowiednich warunków do wykonywania swoich zadań oraz w szczególności zwiększenie ich zdolności do skuteczniejszego prowadzenia procedur upadłościowych/likwidacyjnych przedsiębiorstw.
- Doprowadzenie do uzyskania przez miejscowe i zagraniczne podmioty gospodarcze większej pewności prawnej i poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Standardy europejskie

Rynek wewnętrzny

Swobodny przepływ towarów

- Udoskonalanie i wdrażanie ram prawnych dotyczących normalizacji, metrologii, akredytacji i certyfikacji towarów w celu zapewnienia ich zgodności z normami europejskimi i najlepszymi wzorcami; dalsze dostosowywanie przepisów technicznych do przepisów wspólnotowego dorobku prawnego; zwiększanie wydajności infrastruktury i instytucji odpowiedzialnych za zapewnianie jakości oraz stworzenie podstawy prawnej dla potrzeb procedur oceny zgodności.
- Systematyczne postępy we wprowadzaniu norm europejskich.
- W przypadku środków mających wpływ na wymianę handlową – stworzenie mechanizmów wewnętrznej konsultacji i powiadamiania o nowych przepisach technicznych przed przyjęciem takich środków.
- Zapewnienie pełnej zdolności do działania organu nadzoru nad rynkiem oraz podejmowanie dalszych kroków zmierzających do utworzenia struktury nadzoru nad rynkiem opowiadającej wymogom określonym w przepisach wspólnotowego dorobku prawnego dotyczących swobodnego przepływu towarów.
- Przyjęcie na szczeblu krajowym ustawy o wyrobach farmaceutycznych i medycznych oraz utworzenie krajowej agencji farmaceutycznej.

Przepływ osób i usług oraz swoboda działalności gospodarczej

- Sprowadzenie nadzoru bankowego na szczebel krajowy (wraz z dodatkowymi działaniami nadzoru) oraz zapewnienie skutecznego działania takiego organu nadzorczego, zgodnie z bazyilejskimi podstawowymi zasadami skutecznego nadzoru bankowego.
- Przyjęcie na szczeblu krajowym ustaw dotyczących prawa zobowiązań.
- Zapewnienie sprawnego funkcjonowania agencji nadzorującej w Bośni i Hercegowinie rynek ubezpieczeń, mającej gwarantować istnienie jednolitego wewnętrznego rynku ubezpieczeń.
- Stworzenie spójnych ram ustawodawczych i regulacyjnych dotyczących rynków kapitałowych w celu utworzenia jednolitego obszaru gospodarczego i stworzenie odpowiednich warunków instytucjonalnych umożliwiających koordynację polityki wobec rynków kapitałowych i odnośnych przepisów prawnych.

Swobodny przepływ kapitału

- Dalsze postępy w znoszeniu barier ograniczających przepływy kapitału poza granice kraju.

Cła i podatki

- Dalsze zbliżanie przepisów prawa krajowego i zasad postępowania w dziedzinie ceł i podatków do przepisów wspólnotowego dorobku prawnego oraz dopilnowanie, by stawki celne Bośni i Hercegowiny zostały w odpowiednim czasie uaktualnione w oparciu o najnowszą nomenklaturę scaloną;
- Dopilnowanie, by ramy prawne regulujące funkcjonowanie stref wolnocłowych odpowiadały normom UE i gwarantowały odpowiedni nadzór nad tymi strefami.
- Zagwarantowanie odpowiedniego stosowania reguł pochodzenia, w tym przestrzegania zasad diagonalnej kumulacji.
- Wdrożenie zasad ustalania wartości celnej zgodnie z międzynarodowymi normami i praktykami.
- Zniesienie opłat o skutku równoważnym do opłat celnych (opłaty celne za rozpatrywanie zgłoszeń celnych).
- Dalsze zwiększanie zdolności administracyjnych w zakresie wdrażania przepisów w dziedzinie ceł i podatków oraz walki z korupcją, przestępczością transgraniczną i uchylaniem się od płacenia podatków.

- Uzgodnienie stałej metody podziału dochodów z tytułu podatków pośrednich między kraj, jego części składowe i dystrykt Brčko.
- Zobowiązanie się do przestrzegania zasad kodeksu postępowania w dziedzinie opodatkowania przedsiębiorstw i zapewnienie zgodności nowych środków podatkowych z tymi zasadami.

Konkurencja

- Ulepszenie istniejących przepisów antymonopolowych zgodnie z wymogami układu o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz zwiększenie zdolności administracyjnych Rady ds. Konkurencji.
- Przyspieszenie tempa przygotowań w dziedzinie pomocy państwa, a zwłaszcza przyjęcie niezbędnych przepisów, powołanie niezależnie działającego organu ds. monitorowania pomocy państwa oraz zadbanie o przejrzystość wszelkich środków pomocy przyznawanych w Bośni i Hercegowinie.

Zamówienia publiczne

- Zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania jednolitego systemu zamówień publicznych oraz wdrożenie przepisów i stosowanie odpowiednich procedur zamówień publicznych; dalsze zwiększanie zdolności administracyjnych.

Prawo własności intelektualnej

- Zagwarantowanie osiągnięcia przez Instytut ds. Własności Intelektualnej pełnej zdolności do działania, tak aby mógł on skutecznie wykonywać powierzone mu zadania, oraz wdrażanie i egzekwowanie istniejących ram prawnych.
- Opracowanie planu działania dotyczącego rozwijania niezbędnych zdolności w zakresie wdrażania i egzekwowania praw własności intelektualnej, w którym szczególnie nacisk położony zostanie na konieczność przeprowadzenia specjalistycznych szkoleń dla organów egzekwowania prawa, sędziów, prokuratorów i służby celnej.
- Zacieśnianie współpracy organów egzekwowania prawa i wszelkich zainteresowanych stron w celu poprawy skuteczności egzekwowania prawa oraz rozpoczęcie przygotowywania kampanii informacyjnych.

Zatrudnienie i polityka społeczna

- Dalszy rozwój polityki integracji i ochrony socjalnej.
- Rozwój mechanizmów dialogu społecznego.
- Podejmowanie dalszych działań na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych.
- Stworzenie odpowiednich struktur administracyjnych i rozwój zdolności w dziedzinie ochrony konsumentów i zdrowia.

Edukacja i badania naukowe

- Wdrożenie krajowej ustawy o szkolnictwie wyższym, a tym samym umożliwienie wdrożenia głównych założeń procesu bolońskiego i lizbońskiej konwencji o uznawaniu kwalifikacji.
- Rozwiązanie problemu fragmentacji systemu oświaty oraz powielania funkcji różnych poziomów organizacyjnych; usprawnienie procesu kształtowania polityki oraz planowania strategicznego w celu podniesienia jakości edukacji.
- Działania zapobiegające segregacji dzieci szkolnych ze względu na ich przynależność etniczną.
- Podpisanie i ratyfikacja Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.
- Rozpoczęcie prac nad zintegrowaną polityką w dziedzinie badań naukowych.

Kwestie związane z WTO

- Kontynuowanie reform niezbędnych do osiągnięcia zgodności z zasadami i zobowiązaniami związanymi z uczestnictwem w WTO oraz dalsze działania prowadzące do przystąpienia do WTO.

Polityki sektorowe*Przemysł i MŚP*

- Stworzenie spójnych ram prawnych i instytucjonalnych dla MŚP, umożliwiających skuteczne wdrożenie postanowień karty MŚP.
- Przyjęcie proponowanej ogólnokrajowej strategii na rzecz MŚP oraz stworzenie na poziomie kraju minimum zdolności niezbędnego do zapewnienia na terenie całego kraju spójności i odpowiedniej koordynacji polityki w dziedzinie MŚP, w tym powołanie krajowej agencji ds. MŚP oraz stworzenie forum dialogu i konsultacji z MŚP.
- Rozwijanie kompleksowej polityki przemysłowej.

Rolnictwo i rybołówstwo

- Przyjęcie ustawy o rolnictwie, żywności i rozwoju obszarów wiejskich oraz stworzenie odpowiednich ram prawnych umożliwiających harmonijne wdrożenie polityki w dziedzinie rolnictwa, żywności i rozwoju obszarów wiejskich; opracowanie kompleksowej krajowej strategii rozwoju rolnictwa.
- Wzmocnienie na szczeblu krajowym zdolności administracyjnych w dziedzinie rolnictwa, żywności i rozwoju obszarów wiejskich w celu skutecznego koordynowania wdrażania polityki rynkowej i rozwoju obszarów wiejskich na terenie całego kraju; działania zmierzające do powołania krajowego ministerstwa odpowiedzialnego za kwestie rolnictwa, żywności i rozwoju obszarów wiejskich i wyposażenie go w zasoby umożliwiające wykonanie przydzielonych zadań.
- Przyjęcie przepisów odpowiadających europejskim normom bezpieczeństwa żywności, normom weterynaryjnym i fitosanitarnym oraz rozpoczęcie ich wdrażania.
- Zwiększenie zdolności do prowadzenia badań laboratoryjnych i kontrolnych obejmujących kwestie bezpieczeństwa żywności, weterynaryjne i fitosanitarne; stworzenie laboratoriów referencyjnych oraz opracowanie procedur pobierania próbek odpowiadających wymogom UE.
- Usprawnienie systemu identyfikacji bydła i rejestracji jego przepływów oraz rozpoczęcie identyfikacji świń, owiec i kóz oraz rejestracji ich przepływów.

Ochrona środowiska

- Przyjęcie krajowej ustawy o środowisku stanowiącej ramy dla harmonijnej ochrony środowiska na obszarze całego kraju.
- Kontynuacja wdrażania przepisów dotyczących oceny oddziaływania na środowisko.
- Ratyfikacja i rozpoczęcie wdrażania międzynarodowych konwencji z tej dziedziny, w tym konwencji z Aarhus i konwencji z Espoo.
- Powołanie Państwowej Agencji Środowiska i zagwarantowanie jej sprawnego funkcjonowania.
- Dalsze wzmocnianie zdolności administracyjnych instytucji, w szczególności krajowych, prowadzących działalność w obszarze ochrony środowiska, oraz poprawa komunikacji między tymi instytucjami i lepsza koordynacja ich działań.

Energia

- Wypełnienie zobowiązań wynikających z Traktatu o Wspólnocie Energetycznej od dnia 1 lipca 2007 r. w zakresie pełnego wdrożenia wspólnotowego dorobku prawnego dotyczącego wewnętrznego rynku energii elektrycznej i gazu oraz transgranicznej wymiany energii elektrycznej;
- Opracowanie i przyjęcie kompleksowej strategii energetycznej.

Polityka transportowa

- Dalsze wdrażanie postanowień Protokołu ustaleń w sprawie rozwoju podstawowej sieci transportu regionalnego w Europie Południowo-Wschodniej, w tym załącznika o obszarze transportu kolejowego w Europie Południowo-Wschodniej; koordynacja i konsolidacja na poziomie kraju i jego części składowych planowania infrastruktury transportowej, tak aby projekty transportowe dotyczące podstawowej sieci transportu regionalnego w Europie Południowo-Wschodniej były systematycznie traktowane priorytetowo.
- Dalsze dostosowywanie do przepisów wspólnotowego dorobku prawnego w zakresie transportu drogowego (normy techniczne i bezpieczeństwa, przepisy socjalne i dostęp do rynku).

- Pełne wdrożenie krajowej ustawy o kolei; przygotowanie sprawozdania o stanie sieci kolejowej w związku z przewidywanym otwarciem dostępu do infrastruktury.
- Wypełnienie zobowiązań podjętych w pierwszej przejściowej fazie umowy o wspólnym europejskim obszarze lotniczym łącznie z wdrożeniem odpowiedniego prawodawstwa w dziedzinie lotnictwa.

Spółczeństwo informacyjne i media

- Przyjęcie ustawy o Agencji ds. Społeczeństwa Informacyjnego oraz stworzenie takiej agencji.
- Wdrażanie i egzekwowanie przepisów dotyczących telekomunikacji/łączności elektronicznej w celu stworzenia w pełni zliberalizowanego i konkurencyjnego rynku; wprowadzenie na rynku niezbędnych środków ochrony konkurencji.
- Utrzymanie niezależności organu regulacji komunikacji; wzmocnienie jego zdolności administracyjnej.

Kontrola finansowa

- Opracowanie i przyjęcie strategii publicznej wewnętrznej kontroli finansowej.
- Przyjęcie i wdrożenie przepisów dotyczących kontroli wewnętrznej i przeprowadzania audytów w sektorze publicznym.

Statystyka

- Wdrożenie w systemie statystycznym umowy między częściami składowymi kraju w sprawie usprawnienia działalności centralnej agencji statystycznej Bośni i Hercegowiny oraz poszerzenie zasięgu badań statystycznych i poprawa ich jakości, w szczególności na poziomie kraju.
- Usprawnienie systemu gromadzenia i przetwarzania danych statystycznych dotyczących rolnictwa, zgodnie z normami i metodami stosowanymi w UE.
- Podniesienie jakości i rozszerzenie zakresu danych statystycznych dotyczących skonsolidowanych rachunków narodowych.
- Stworzenie ram prawnych niezbędnych do przeprowadzenia spisu ludności; uzgodnienie daty przeprowadzenia spisu i rozpoczęcie przygotowań do jego przeprowadzenia.

Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo

Wizy, kontrola granic, azyl i migracja

- Zapewnienie departamentowi migracji w Ministerstwie Bezpieczeństwa odpowiedniego personelu, a departamentowi spraw zagranicznych – odpowiednich warunków pod względem pomieszczeń, urzędzeń, personelu i szkoleń.
- Przyjęcie krajowej strategii w dziedzinie migracji oraz nowej ustawy o przemieszczaniu się i pobycie cudzoziemców.
- Wykonanie zawartej między WE a Bośnią i Hercegowiną umowy o readmisji oraz wynegocjowanie takich umów z krajami pochodzenia migrantów przejeżdżających przez terytorium kraju.
- Przystosowanie ośrodków dla uchodźców do norm międzynarodowych i przyjęcie pełnej odpowiedzialności za ich finansowanie i zarządzanie nimi.
- Przyjęcie i wdrożenie poprawionej krajowej strategii zintegrowanego zarządzania granicami, opracowanej w oparciu o wytyczne dotyczące zintegrowanego zarządzania granicami dla Bałkanów Zachodnich oraz krajowego planu działania w tej dziedzinie.
- Dalsze ulepszenia przejść granicznych.

Pranie pieniędzy

- Zatrudnienie pełnej liczby pracowników w jednostce analityki finansowej.
- Dalsza poprawa sytuacji w dziedzinie przepisów dotyczących zwalczania procederu prania pieniędzy, w tym kwestia wdrażania i egzekwowania takich przepisów.

Narkotyki

- Opracowanie krajowej polityki walki z narkotykami odpowiadającej normom europejskim.
- Zapewnienie sprawnego działania krajowego biura ds. narkotyków.

Policja

- Dalsze wzmacnianie Krajowej Agencji ds. Wywiadu i Ochrony, zwłaszcza poprzez doprowadzenie do końca procesu rekrutacji jej kadry.

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu

- Opracowanie i wykonanie wszystkich planów działania przewidzianych w krajowej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej.
- Aktualizacja i wykonanie krajowego planu działania w dziedzinie zwalczania handlu ludźmi.
- Ratyfikacja Konwencji Rady Europy o działaniach zapobiegających handlowi ludźmi.
- Nasilenie walki z przestępczością zorganizowaną oraz zacieśnienie współpracy międzynarodowej z organami egzekwowania prawa.
- Podjęcie dodatkowych działań na rzecz ochrony ofiar handlu ludźmi oraz zagwarantowanie skutecznego wdrażania przepisów dotyczących ochrony świadków.
- Poprawa zdolności Krajowej Agencji ds. Wywiadu i Ochrony w zakresie walki z terroryzmem oraz zacieśnienie współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie, w tym poprzez skuteczne wdrażanie konwencji międzynarodowych.

Ochrona danych osobowych

- Powołanie niezależnego organu nadzorczego (agencji ochrony danych) i wyposażenie go w odpowiednie uprawnienia i wystarczające zasoby finansowe i ludzkie.

3.2. PRIORYTETY ŚREDNIOTERMINOWE**Kryteria polityczne*****Demokracja i praworządność****Konstytucja/Ład administracyjno-regulacyjny*

- Kontynuacja procesu uzgadniania i wprowadzania poprawek do konstytucji Bośni i Hercegowiny przyczyniających się do powstania sprawniejszych i bardziej stabilnych finansowo struktur instytucjonalnych, większego poszanowania praw człowieka i praw podstawowych oraz wspierających proces integracji europejskiej.
- Regularne postępy w przejmowaniu przez organy szczebla krajowego pełnej odpowiedzialności za kształtowanie polityki i podejmowanie decyzji.

Administracja publiczna

- Wdrożenie reformy administracji publicznej i zagwarantowanie jej stabilności; zwiększenie zdolności do stopniowej harmonizacji przepisów i wdrażania wspólnotowego dorobku prawnego.

System sądownictwa

- Wdrożenie strategii rozwoju sektora sądownictwa, konsolidacja niezależnych, wiarygodnych i skutecznych organów sądowych stanowiących podstawę państwa prawa i zapewniających wszystkim obywatelom równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz zapewnienie sądom odpowiedniego wyposażenia technicznego i środków finansowych niezbędnych do skutecznego i prawidłowego wymierzania sprawiedliwości.

Prawa człowieka i ochrona mniejszości

- Zagwarantowanie pełnej zgodności krajowego prawodawstwa z postanowieniami Europejskiej konwencji praw człowieka.
- Zagwarantowanie mniejszościom należytej ochrony odpowiadającej normom UE i normom międzynarodowym; całkowite wdrożenie krajowej strategii na rzecz Romów oraz powiązanych z nią sektorowych planów działania; opracowanie danych, które mogą stać się solidną podstawą dalszego rozwoju strategii integracji społecznej, planów działania oraz ich oceny.

Kwestie regionalne i zobowiązania międzynarodowe

- Dalsze promowanie dialogu regionalnego, stabilności, dobrych stosunków sąsiedzkich oraz współpracy.
- Dostosowanie umowy zawartej ze Stanami Zjednoczonymi w odniesieniu do warunków przekazywania osób Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu do zasad przewodnich UE przyjętych przez Radę Europejską we wrześniu 2002 r.

Kryteria gospodarcze

- Poprawa jakości finansów publicznych poprzez zmniejszenie udziału wydatków publicznych w PKB, restrukturyzację wydatków, tak by preferowane były dziedziny pobudzające wzrost gospodarczy, oraz wzmacnianie zdolności planowania w zakresie polityki gospodarczej.
- Zakończenie procesu prywatyzacji oraz likwidacja przynoszących straty przedsiębiorstw publicznych, których sprzedaż jest niemożliwa.
- Zwiększenie wskaźnika udziału w gospodarce oficjalnej poprzez obniżenie składek na ubezpieczenie społeczne, reformę systemu emerytalno-rentowego oraz ułatwianie mobilności siły roboczej na terenie całego kraju.
- Przyspieszenie tempa procesu rozdziału elementów działalności operatorów sieci w celu dopuszczenia innych dostawców na rynki elektryczności, gazu i telekomunikacji, a tym samym podniesienia konkurencyjności i zagwarantowania efektywnej alokacji zasobów.
- Kontynuacja reform dotyczących rejestracji majątku, wykonywania umów, procedur upadłościowych, rejestracji, opodatkowania firm oraz udzielania im zezwoleń w celu poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej i promowania przedsiębiorczości; likwidacja nakładających się przepisów przyjętych na różnych szczeblach władzy oraz zniesienie podwójnego, powstałego na poziomie części składowych kraju, opodatkowania firm.

Standardy europejskie**Rynek wewnętrzny***Swobodny przepływ towarów*

- Kontynuacja tworzenia infrastruktury zapewniającej jakość towarów, a także dostosowywanie krajowych przepisów w zakresie norm, certyfikacji, metrologii, akredytacji i oceny zgodności do wspólnotowego dorobku prawnego oraz transpozycja dyrektyw opartych na nowym, globalnym podejściu, a także dyrektyw opartych na starym podejściu.
- Dalsze wdrażanie norm europejskich i przyspieszanie działań zmierzających do pełnego członkostwa w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym, Europejskim Komitecie Normalizacyjnym Elektrotechniki oraz Europejskim Instytucie Norm Telekomunikacyjnych.
- Utworzenie systemu nadzoru nad rynkiem odpowiadającego normom europejskim.

Cła i podatki

- Zapewnienie dalszego zbliżania przepisów w dziedzinie cel i podatków do wspólnotowego dorobku prawnego oraz dalsze zwiększanie zdolności administracyjnych w zakresie wdrażania takich przepisów oraz walki z korupcją, przestępczością transgraniczną i uchylaniem się od płacenia podatków.
- Poprawa przejrzystości oraz usprawnienie wymiany informacji w ramach regionu oraz z UE w celu ułatwienia wdrażania środków zapobiegających unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od ich płacenia.

Konkurencja

- Wprowadzenie w życie przepisów w dziedzinie pomocy państwa i zapewnienie sprawnego funkcjonowania organu ds. monitorowania pomocy państwa.
- Opracowanie wyczerpującego wykazu pomocy państwa.

Zamówienia publiczne

- Zagwarantowanie zgodności przepisów dotyczących zamówień publicznych ze wspólnotowym dorobkiem prawnym oraz zadbanie o to, by procedury zamówień publicznych były prawidłowo stosowane.

Zatrudnienie i polityka społeczna

- W dziedzinie zdrowia psychicznego – rozwój systemu usług na szczeblu społeczności lokalnych jako alternatywy dla opieki zinstytucjonalizowanej, przy zagwarantowaniu wystarczających środków finansowych na opiekę w zakresie zdrowia psychicznego.

Edukacja i badania naukowe

- Działania na rzecz usprawnienia systemu oświaty, w tym szkolnictwa podstawowego, oraz stworzenia nowoczesnego systemu kształcenia i szkolenia zawodowego.
- Propagowanie współpracy regionalnej w dziedzinie szkolnictwa wyższego.

Statystyka

- Opracowanie wiarygodnych statystyk gospodarczych oraz rozwijanie zdolności instytucji w zakresie opracowywania i publikowania podstawowych danych statystycznych odpowiadających normom europejskim, w szczególności w dziedzinie rachunków narodowych, rolnictwa, makroekonomii i działalności gospodarczej oraz statystyk społecznych, w tym dotyczących edukacji, pracy i zdrowia.
- Przeprowadzenie spisu ludności.

Polityki sektorowe*Przemysł i MŚP*

- Zagwarantowanie wdrożenia postanowień karty MŚP.
- Zagwarantowanie wdrożenia polityki przemysłowej.

Rolnictwo i rybołówstwo

- Wdrożenie kompleksowej krajowej strategii rozwoju rolnictwa na terenie całego kraju.
- Dalsze wzmocnienie na szczeblu krajowym zdolności w zakresie koordynacji i harmonizacji polityki w dziedzinie rolnictwa, żywności i rozwoju obszarów wiejskich, usprawnianie mechanizmów wdrażania polityki oraz dalsze zbliżanie przepisów krajowych do wspólnotowego dorobku prawnego.
- Przyjęcie kolejnych, odpowiadających normom, przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa żywności oraz przepisów weterynaryjnych i fitosanitarnych, a także stworzenie skutecznego systemu kontroli.
- Przeprowadzenie oceny zgodności zakładów rolno-spożywczych z wymogami UE oraz opracowanie i rozpoczęcie realizacji programu modernizacji tych zakładów.

Ochrona środowiska

- Dalsze prace nad stopniową transpozycją wspólnotowego dorobku prawnego, ze szczególnym naciskiem na gospodarowanie odpadami, jakość wody, jakość powietrza, ochronę przyrody oraz zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich ograniczanie.
- Realizacja planów strategicznych, w tym strategii inwestycyjnych, oraz zwiększanie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w wodę pitną oraz gospodarowania odpadami stałymi.
- Uwzględnianie wymogów ochrony środowiska przy opracowywaniu i wdrażaniu polityki w innych sektorach.

Polityka transportowa

- Stworzenie warunków konkurencji w sektorze transportu kolejowego, w tym powołanie organu regulacyjnego i organu ds. bezpieczeństwa kolei.
- Zapewnienie dalszego zbliżenia przepisów do wspólnotowego dorobku prawnego w dziedzinie transportu, w szczególności w zakresie norm technicznych i norm bezpieczeństwa (w tym wprowadzenia tachografu cyfrowego), norm socjalnych i liberalizacji rynku.
- Wypełnienie zobowiązań podjętych w drugiej przejściowej fazie umowy o wspólnym europejskim obszarze lotniczym.

Energia

- Przyspieszenie reform dotyczących zakładów energetycznych, w szczególności w sektorze energii elektrycznej i gazu, realizacja opracowanych przez części składowe kraju planów działania w zakresie restrukturyzacji sektora energii elektrycznej, opracowanie i realizacja powiązanych planów dotyczących reformy sektora węglowego, utworzenie operatora systemu przesyłowego oraz operatorów systemu dystrybucji w sektorze gazu oraz stworzenie wewnętrznego rynku gazu.
- Stworzenie skonsolidowanego systemu prawnego regulującego kwestie energii elektrycznej i gazu, otwartego na inne sektory energii i odpowiadającego postanowieniom Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, przy równoczesnym należyтым uwzględnieniu problemów odbiorców znajdujących się w trudnej sytuacji socjalnej.

Spółeczeństwo informacyjne i media

- Pełne wdrożenie przepisów dotyczących nadawania publicznego oraz zakończenie reformy strukturalnej tego sektora.
- Dostosowanie przepisów dotyczących sieci i usług łączności elektronicznej do ram prawnych UE oraz zapewnienie ich wdrażania i egzekwowania.
- Dostosowanie się do postanowień Europejskiej konwencji o telewizji ponadgranicznej oraz do przepisów dyrektywy „Telewizja bez granic”.

Kontrola finansowa

- Wdrożenie dokumentu strategicznego dotyczącego publicznej wewnętrznej kontroli finansowej oraz powiązanego planu działania.
- Wzmacnianie zdolności operacyjnych i funkcjonalnych, a także niezależności finansowej najwyższych organów kontroli.
- Opracowanie procedur i rozwinięcie zdolności administracyjnych w celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych UE.

Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo*Wizy, kontrola granic, azyl i migracja*

- Wdrożenie polityki wizowej, polityki azylowej i polityki migracyjnej zgodnie z normami UE.
- Podnoszenie skuteczności zarządzania granicami, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii infrastruktury granicznej i ochrony „zielonej granicy”.

Pranie pieniędzy

- Ciągłe zwiększanie skuteczności egzekwowania przepisów dotyczących prania pieniędzy.

Narkotyki

- Wyposażenie organów egzekwowania prawa w odpowiedni sprzęt do walki z handlem narkotykami; osiągnięcie zadowalającego poziomu współpracy między agencjami i współpracy międzynarodowej, prowadzącej do znacznej poprawy wyników w tej dziedzinie.

Policja

- Zakończenie reformy policji.

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu

- Osiągnięcie znaczących wyników w walce z przestępczością zorganizowaną, wszelkimi rodzajami nielegalnego handlu i terroryzmu, a także skuteczne ściganie sprawców tych przestępstw.

Ochrona danych osobowych

- Wprowadzenie w życie krajowej ustawy o ochronie danych osobowych zgodnej ze wspólnotowym dorobkiem prawnym oraz zapewnienie skutecznego monitorowania i egzekwowania tych przepisów.

4. PROGRAMOWANIE

Pomoc Wspólnoty dla krajów Bałkanów Zachodnich udzielana w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia świadczona będzie na podstawie istniejących instrumentów finansowych, w szczególności rozporządzenia (WE) nr 1085/2006 (IPA), natomiast w przypadku programów przyjętych przed 2007 r. – na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 2666/2000 (rozporządzenie w sprawie CARDS) ⁽¹⁾. Porozumienia o finansowaniu stanowią podstawę prawną realizacji konkretnych programów. W związku z powyższym niniejsza decyzja nie pociąga za sobą skutków finansowych. Bośnia i Hercegowina może mieć dostęp do finansowania w ramach programów obejmujących kilka państw i w ramach programów horyzontalnych.

5. UWARUNKOWANIA

Pomoc dla krajów Bałkanów Zachodnich jest uzależniona od postępów w spełnianiu kryteriów kopenhaskich oraz od osiągnięcia poszczególnych celów priorytetowych określonych w niniejszym partnerstwie europejskim. Niewypełnienie tych warunków może prowadzić do podjęcia przez Radę odpowiednich środków na podstawie art. 21 rozporządzenia (WE) nr 1085/2006, lub, w przypadku programów przyjętych przed 2007 r., na podstawie art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2666/2000. Pomoc Wspólnoty podlega również warunkom określonym przez Radę w jej konkluzjach z dnia 29 kwietnia 1997 r., szczególnie w zakresie zobowiązania się beneficjentów pomocy do przeprowadzenia reform demokratycznych, gospodarczych i instytucjonalnych. Warunki szczegółowe są zawarte także w poszczególnych programach rocznych. W następstwie decyzji o finansowaniu podpisane zostanie z Bośnią i Hercegowiną porozumienie o finansowaniu.

6. MONITOROWANIE

Realizacja partnerstwa europejskiego podlega kontroli z wykorzystaniem mechanizmów ustanowionych w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia, w szczególności przedstawianych przez Komisję rocznych sprawozdań z postępów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 306 z 7.12.2000, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2112/2005 (Dz.U. L 344 z 27.12.2005, s. 23).